

lig her at gjøre med en Undervisningsanstalt, hvor Lærerne ere noget anderledes stillede end Lærerne ved de almindelige Høiundervisningsanstalter. Det er nemlig Mænd, der, om jeg saa maa sige, hver for sig skulle være de Første i deres Fag, og som det derfor paaligger som Embedspligt ved Siden af Undervisningen at foretage et stadigt Studium. Dette kræver for en Del af dem meget Hjemmearbejde, og for en anden Del ogsaa meget Arbejde paa Rejser for at efterse, saavel her i Landet som i andre Lande, hvorledes Forholdene have udviklet sig. Naar denne Fordring skal stilles — og den er af meget stor Betydning for, at Skolens Formaal i det Hele kan fremmes — maa man ikke anlægge Maalestoffet alene efter, hvor mange Undervisningstimer der præsteres. Dernæst vil jeg tillade mig at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa endnu en Ting, nemlig den, at de fleste af disse Lærere ved Siden af deres egentlige Undervisningstimer have et ingenlunde ubetydeligt Arbejde for selve Høiskolen. Naar f. Ex. det ærede Medlem nævnte Forsøgsmarken, som ogsaa er en af de Ting, der skulle være Gjenstand for Undervisning, maa han jo vide, at denne Forsøgsmark ledes og styres af en Lærer ved Høiskolen, der maa anvende megen Tid, Flid og Oftertanke paa, at de vigtige og for Landbruget overordentlig interessante Forsøg, som der gjennemføres, blive gjennemførte med al mulig Omfagt, Oftertænksomhed og Nøiagtighed. Dette Arbejde fordrer en meget betydelig Tidsanvendelse, og derfor kan man ikke paa den Maade, som det ærede Medlem gjorde, slutte fra Undervisningstimerens Antal — der jo i Overigt i Sammenligning med andre høiere Undervisningsanstalter aldeles ikke er ganske ringe — til den Tidsanvendelse, der finder Sted og maa og bør finde Sted, naar man skal opfylde Bestemmelsen. Dernæst troede det ærede Medlem ogsaa, at man kunde paalægge disse Mænd at holde Forelæsninger over saadanne andre Discipliner, som ganske falde ind under den almindelige Dannelse, f. Ex. Statsøkonomi; men det ærede Medlem forvejler her de Fordringer, der maa stilles til Undervisningen ved en Anstalt som denne, med Fordringerne til en almindelig Skoleundervisning. Naar man ikke vil stille sine Fordringer høit, kan man finde sig i, at en Mand, som ikke har gjort sig mere bekendt med Statsøkonomien f. Ex. end mange almindelig dannede Mennesker have, veileder enkelte Andre, der maatte henvende sig til ham og ønske en jævn Undervisning deri; men vil man have, at den Undervisning, der meddeles paa et Sted, hvor Lærerne skulle nyde den fulde Tillid af hele den Befolkning, som samler sig om dem, skal være en virkelig gjennemgaaende frugtbar og dygtig Undervisning, er det et uafviseligt Krav, at man maa tage en Mand af Faget, og det er ogsaa det, man gjør ved alle Undervisningsanstalter, der have en saadan

større Dimension. En af de vigtigste Ting, man maa passe paa ved den Slags Undervisning, er, at Lærerne ere deres Fag fuldkomment vøgne, selv om det er en elementær Undervisning, hvormed der er Tale; ja jeg havde nær sagt, jo mere elementær Undervisningen er, desto vigtigere er det, at den Mand, som leder den, er fuldt inde i sit Fag. Jeg tror saaledes, at ærede Medlemmer vilde se, at det, der saa vidt de stemme med det ærede Medlem, for sidst havde Ordet, i hans Grundsætning, nemlig, at den Undervisning, hvormed der er Tale, er af stor Betydning for Landet, og at det ogsaa vilde være et stort Gode, om navnlig den særlige Undervisning, som Taler her er om, kunde komme i Stand, ogsaa maa give de dog, naar Alt kommer til Alt, meget beskedne Midler, der her fordres til at skaffe en saadan Undervisning tilveie. Dette forhindrer ikke, at jo et enkelt eller nogle enkelte Fag af dem, der tænkes overtagne af de nye Lærere, kunde overdrages en eller flere af dem, som nu ere ved Skolen, men da disse Lærere allerede ere saa stærkt beskæftigede ved den Undervisning, de skulle give, at der ikke med Billighed kan paalægges dem mere, vil man ved en Lettelse i andre af de Pligter, der paahvide dem, se at skaffe dem den fornødne Frihed. — Naar det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) har spurgt, hvorfor man har stillet disse Fag hen som frivillige, tror jeg at Høiundervisningens Tanke herom godt til at kunne forklare, at Hovedgrunden dertil ingenlunde er den, at man undervurderer disse Fags Betydning, men man havde en stor Frygt for at foretage en Forandring i Undervisningsplanen, hvorved det blev nødvendigt for dem, som vilde gjennemgaa det hele Landbokursus ved Høiskolen og underkaste sig Afgangsprøven deri, at forlænge dette Kursus $\frac{1}{2}$ Aar. Man finder, at den nuværende reglementerede Tid for et Kursus, som er 1 Aar og 8 Maaned, allerede er saa lang, som den vel kan taale at være som almindelig Regel; men man har ment — og det tror jeg, man har Ret i — at adskillige og det ikke saa faa af Eleverne, nok vilde forlænge deres Kursus $\frac{1}{2}$ Aar, naar der er Ud-sigt til at faae Undervisning i disse andre Fag. Det er derfor, man har stillet dem saaledes, at de i det Mindste ikke fra Begyndelsen af skulde være tvungne Undervisningsfag, hvori Bedkommende skulde prøves ved Examen; man har villet afvente, hvad Erfaringen i denne Henseende kunde vise. Ved Siden deraf har man ment, at Enhver, som ønskede det, kunde underkaste sig en særlig Examen i disse som i andre Fag; det er den almindelige Regel ved Høiskolen, og den vil ogsaa her finde Anvendelse. Dette er, hvad jeg her at sige om det foreliggende Forhold. Jeg vil dog endnu tillade mig at henstille til det ærede Thing en Betragtning, der maaste vil have nogen Betydning for adskillige Medlemmer, som ellers